

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători:

Victor Burduh

Nina Vascan

examinând recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” împotriva Companiei de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni, Societatea cu Răspundere Limitată „Exfactor Grup”, intervenient accesoriu Toma Andrei cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” împotriva hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 08 februarie 2017 ÎM „Regia Transport Electric” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Alliance Insurance Group” SA, SRL „Exfactor Grup”, intervenient accesoriu Toma Andrei solicitând încasarea, în mod solidar, din contul CA „Alliance Insurance Group” SA și SRL „Exfactor Grup” în beneficiul reclamantului suma de 25637,11 lei cu titlu de prejudiciu material; încasarea din contul pârâților, în mod solidar, în beneficiul reclamantului suma de 769,11 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărârea din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Regia Transport Electric” împotriva CA „Alliance Insurance Group” SA, SRL „Exfactor Grup”, intervenient accesoriu Toma Andrei cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată; s-a încasat din contul ÎM „Regia Transport Electric” în beneficiul CA „Alliance Insurance Group” SA suma de 1000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

La 17 aprilie 2018 ÎM „Regia Transport Electric” a declarat apel împotriva hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea acesteia, cu emiterea a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate de ÎM „Regia Transport Electric”; încasarea, în mod solidar, din contul CA „Alliance Insurance Group” SA și SRL „Exfactor Grup” în beneficiul reclamantei suma de 25637,11 lei

cu titlu de prejudiciu material; încasarea din contul pârâților, în mod solidar, în beneficiul reclamantei taxa de stat în sumă de 769,11 lei achitată în prima instanță și suma de 576,83 de lei achitată în instanța de apel. (f.d. 98)

Prin încheierea din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de ÎM „Regia Transport Electric” și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 576,83 de lei, acordându-i un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri; s-a explicat apelantei ÎM „Regia Transport Electric” că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 10 mai 2018 CA „Alliance Insurance Group” SA, reprezentată de avocatul Ciorbă Sergiu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe ca fiind neîntemeiată, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă respingerea cererii de chemare în judecată depusă de ÎM „Regia Transport Electric” și încasarea din contul ÎM „Regia Transport Electric” în beneficiul CA „Alliance Insurance Group” SA suma de 3000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică. (f.d. 115)

La 24 mai 2018 ÎM „Regia Transport Electric” a înregistrat în instanța de apel cererea de apel motivată și a solicitat admiterea prezentei cereri; casarea hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate de ÎM „Regia Transport Electric”; încasarea, în mod solidar, din contul CA „Alliance Insurance Group” SA și SRL „Exfactor Grup” în beneficiul reclamantei suma de 25 637,11 lei, cu titlu de prejudiciu material; încasarea din contul pârâților, în mod solidar, în beneficiul reclamantei taxa de stat în sumă de 769,11 lei achitată în prima instanță și suma de 576,83 de lei achitată în instanța de apel. (f.d. 118-120)

Prin încheierea din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM „Regia Transport Electric” împotriva hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel expuse în încheierea din 17 mai 2018.

La 12 octombrie 2018 ÎM „Regia Transport Electric” a declarat recurs împotriva încheierii din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, repunerea în termen, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre examinare în aceiași instanță și în același complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Recurenta a menționat că a prezentat în prima instanță, la 17 aprilie 2018, apelul nemotivat și bonul de plată a taxei de stat, cu ștampila băncii datată cu 17 aprilie 2018, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 707. De altfel spus, bonul de plată ce confirmă achitarea plății taxei de stat a fost prezentat odată cu înregistrarea apelului nemotivat, însă lipsa acestui ordin de încasare la materialele dosarului nu poate fi cunoscut de către recurentă.

Totodată, recurenta a mai menționat că încheierea instanței de apel din 17 mai 2018 prin care nu s-a dat curs apelului a fost recepționată de către ÎM „Regia Transport Electric” la data de 29 mai 2018. În această ordine de idei, recurenta a relatat că dovada achitării taxei de stat a fost anexată la cererea de apel nemotivată înregistrată la 17 aprilie 2018, iar apelul motivat a fost depus la data de 24 mai 2018. Drept urmare,

dispoziția instanței de apel din 17 mai 2018 a fost executată în totalitate de ÎM „Regia Transport Electric”, până la data recepționării acesteia.

La fel, recurenta a comunicat că la 21 iunie 2018 a avut loc prima ședință pentru examinarea apelului declarat de ÎM „Regia Transport Electric”, care a fost amânată pentru a-i oferi termen apelantei de a face cunoștință cu referința depusă de intimat. Mai mult de atât, în cadrul ședinței nominalizate, instanța de apel nu a solicitat prezentarea bonului de plată a taxei de stat, ceea ce denotă faptul că dovada achitării plății taxei de stat a fost prezentată. Or, potrivit art. 349 Cod procedură civilă, instanța de judecată urma să restituie cererea de apel, la prima ședință care a avut loc la data de 21 iunie 2018, fără a mai acorda termen pentru a face cunoștință cu referința.

Cu referire la solicitarea privind repunerea în termen, recurenta o consideră una întemeiată, din motiv că încheierea contestată a fost recepționată la 10 octombrie 2018.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la 20 septembrie 2018, iar recursul a fost declarat de ÎM „Regia Transport Electric” la 12 octombrie 2018.

Colegiul precizează că, deoarece la materialele dosarului lipsește dovada de recepționare de către recurentă a încheierii contestate, se va reține ca relevante argumentele expuse în textul recursului referitor la data de recepționare de către recurentă a încheierii contestate - 10 octombrie 2018, or, alte probe ce ar demonstra contrariul la materialele cauzei nu se regăsesc.

Astfel, recursul declarat la 12 octombrie 2018 de către ÎM „Regia Transport Electric” este în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎM „Regia Transport Electric” întemeiat și pasibil de fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel din 20 septembrie 2018 și restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea în fond a cererii de apel din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 364, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită

recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de ÎM „Regia Transport Electric” și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 576,83 de lei, acordându-i apelantei un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri; s-a explicat apelantei ÎM „Regia Transport Electric” că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de ÎM „Regia Transport Electric” împotriva hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motivul neîndeplinirii indicațiilor expuse în încheierea din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Ca temei de restituire a cererii de apel, instanța de apel a invocat că apelanta nu a prezentat dovada plății taxei de stat în sumă de 576,83 de lei.

Colegiul reiterează și prevederile art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantei unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru apelantă pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, instanța de recurs reține argumentul recurentei ÎM „Regia Transport Electric” precum că taxa de stat a fost achitată până la pronunțarea de către instanța de apel a încheierii de a nu da curs a apelului declarat de ÎM „Regia Transport Electric”, ceea ce se confirmă și prin copia ordinului de încasare a numerarului nr. 707 din 17 aprilie 2018 (f.d. 154).

În acest context este de menționat că neajunsurile actului procedural, în speță, cererea de apel, au fost înlăturate în interiorul termenului acordat.

Mai mult, Colegiul relevă că în cadrul ședinței de judecată din 21 iunie 2018, instanța de apel, fără a soluționa chestiunea privind punerea pe rol a cererii de apel depuse de ÎM „Regia Transport Electric”, a primit referința depusă de reprezentantul intimatei CA „Alliance Insurance Group” SA, Ciorbă Sergiu, și a acordat ÎM „Regia Transport Electric” termen pentru a face cunoștință cu referința respectivă.

În aceste circumstanțe, Colegiul precizează că recurenta ÎM „Regia Transport Electric” era în imposibilitate de a cunoaște despre lipsa ordinului de plată a taxei de stat la materialele cauzei, în condițiile când în cadrul ședinței de judecată din

21 iunie 2018, instanța de apel nici nu a verificat dacă ÎM „Regia Transport Electric” ar fi înlăturat neajunsurile stabilite în încheierea instanței de apel din 17 mai 2018 și a acordat termen apelantei-recurente de a face cunoștință cu referința părții oponente.

Sub acest aspect, Colegiul va reține ca relevante argumentele recurente referitor la imposibilitatea cunoașterii acestuia despre lipsa ordinului de încasare a plății taxei de stat, ori, în cadrul ședinței de judecată din 21 iunie 2018, instanța de apel nu a solicitat prezentarea bonului de plată a taxei de stat, ceea ce denotă faptul că dovada achitării plății taxei de stat a fost anexată la depunerea cererii de apel nemotivate în prima instanță.

Tot aici, Colegiul notează că are relevanță și precizarea recurente precum că instanța de apel, prin prisma prevederilor art. 349 Cod de procedură civilă, urma să restituie cererea de apel, la prima ședință care a avut loc la data de 21 iunie 2018, fără a mai acorda termen pentru a face cunoștință cu referința intimatului, în caz dacă depista că la dosar nu este anexat bonul de plată al taxei de stat în suma solicitată în încheierea de a nu da curs a apelului.

În asemenea circumstanțe, Colegiul consideră că întru evitarea îngrădirii recurente accesului liber la justiție conform art. 20 al Constituției al Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, cauza urmează a fi restituită spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea în fond a cererii de apel.

Tot aici, Colegiul notează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o îngrădire a posibilității recurente ÎM „Regia Transport Electric” de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurentă sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 20 septembrie 2018, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea în fond a cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”.

Se casează încheierea din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” împotriva Companiei de Asigurări „Alliance Insurance Group” Societate pe Acțiuni, Societatea cu Răspundere Limitată „Exfactor Grup”, intervenient accesoriu Toma Andrei cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea în fond a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători:

Victor Burduh

Nina Vascan